

інших предикатних злочинів. Також предикатні злочини у сфері обігу наркотиків не є обставинами, що обтяжують провину.

У статтях 209 та 306 КК України застосовано пороговий підхід щодо суми відмитих коштів для визначення обтяжуючих обставин. Але й тут поріг у статті 306 КК України, яка вважається спеціальною нормою до статті 209, значно нижче і значить покарання за відмивання коштів отриманих від незаконного обігу наркотиків у порівнянні з відповідальністю за відмивання інших кримінальних статків буде більш жорстоке.

Незвичайний підхід до цього питання в українському законодавстві інколи приводить до того, що ряд закордонний дослідників кримінального права у сфері протидії відмиванню коштів, отриманих від злочинної діяльності, які використовують порівняльний аналіз законодавств країн пострадянського простору, навіть не згадують про наявність такої статті в КК України.

Безумовно, що у правоохоронних органах напрацьований не малий досвід щодо документування і доведення у суді даної категорії злочинів. Однак, як показує світовий досвід, організовані злочинні угруповання не спеціалізуються на одному виду протиправної діяльності, більш того, не ведуть для підрахунків своїх незаконних статків окрему бухгалтерію для кожного виду злочинної діяльності. У цьому сенсі при розслідуванні злочинної діяльності подібних груп, виявлення незаконних коштів та подальша робота по віднесенню зазначених коштів до тієї чи іншої підслідності буде накладати зайве навантаження на слідчі органи, при цьому виконання цієї роботи ніяким чином не покращить відповідь на запит суспільства у протидії організованій злочинності.

Таким чином, перед законодавцями України залишається відкритим питання щодо уніфікації, а вірніше сказати спрощення кримінального законодавства с сфері протидії відмиванню коштів отриманих від незаконної діяльності організованими злочинними угрупованнями.

Звільнення від покарання у зв'язку з давністю притягнення до кримінальної відповідальності

Белякова В.О., студент 1-КН курсу ННІЗН НАВС

Шуляк Ю.Л., кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права НАВС

Звільнення від покарання у зв'язку з давністю притягнення до кримінальної відповідальності регулюється ч. 5 ст. 74 Кримінального кодексу (КК) України. Воно зумовлюється недоцільністю застосування до винного каральних заходів через значне зменшення суспільної небезпечності злочину у зв'язку зі спливом тривалого строку з моменту його вчинення. До того ж, чим тісніший у часі зв'язок між вчиненням злочинном і покаранням за нього, тим більше шансів на ефективну реалізацію мети покарання.

Як вважає О. Дудоров, з точки зору загальної і спеціальної превенції, а також виправлення правопорушника покарання може бути ефективним лише у випадку його застосування недовзі після вчинення злочину. Покарання, призначене після того, як сплинув тривалий строк, є актом, несумісним з принципом гуманізму, набуває ознак необгрунтованої помсти з боку держави.

З приводу значення часу щодо караності злочину висловлювався видатний криміналіст М. Таганцев. На його думку, зціляючи рану, нанесену злочинцем суспільству, час робить покарання не тільки не потрібним, а й інколи

шкідливим. Покривало забуття, накинута часом на те, що давно відбулося, хоч воно і є кривавою подією, робить притягнення винного до відповідальності безцільною помстою, позбавляє його внутрішньої підстави. Громадська совість, схвилювана злочином, заспокоїлася, приголомшливе враження злочину, пробуджений ним страх і занепокоєння забулися серед буденних хвилювань життєвої штовханини; приклад, який могло б дати своєчасне покарання винного, є через 10, 15 років занадто запізним.

Не викликає сумніву, що вчинення злочину має обов'язково каратися навіть після спливу певного проміжку часу з моменту його вчинення. Це, однак, не означає, що погроза застосування покарання повинна супроводжувати людину все її життя. Керуючись принципом гуманізму, держава у зв'язку із закінченням установлених строків давності вибачає порушника кримінально-правової заборони, надає йому можливість залишитися повноцінним членом суспільства.

З огляду на це не видається дивним існування у вітчизняному кримінальному законодавстві інституту давності вчиненого злочину як підстави для звільнення особи від кримінальної відповідальності (ст. 49 КК України) та покарання (ч. 5 ст. 74 КК України).

Відповідно до ст. 49 КК, особа, яка вчинила злочин, не підлягає кримінальній відповідальності за наявності трьох умов:

- 1) якщо з моменту вчинення злочину до дня набрання вироком законної сили минув установлений законом строк;
- 2) якщо особа, що вчинила злочин, не ухиляється від слідства або суду;
- 3) якщо така особа до закінчення визначених законом строків не вчинить нового злочину.

Зазначимо, що таке звільнення застосовується, по-перше, до всіх злочинів і, по-друге, строки давності звільнення від кримінальної відповідальності диференційовано головним чином залежно від ступеня класифікації злочинів та виду покарання. При цьому дані щодо особи, яка вчинила злочин, не мають значення для застосування давності.

Закон передбачає два види строків давності - граничний строк (ч. 2 ст. 49), якщо особа, що вчинила злочин, не ухиляється від слідства або суду і з часу вчинення злочину минуло 15 років і давність не була перервана вчиненням нового, середньої тяжкості, тяжкого або особливо тяжкого, злочину, і диференційований строк (ч. 1 ст. 49).

Тобто особа звільняється від кримінальної відповідальності, якщо з дня вчинення нею злочину і до дня набрання вироком суду законної сили минули такі строки:

- 1) два роки - у разі вчинення злочину невеликої тяжкості, за який законом передбачене покарання менш суворе, ніж обмеження волі;
- 2) три роки - у разі вчинення злочину невеликої тяжкості, за який законом передбачене покарання у вигляді обмеження волі або позбавлення волі;
- 3) сім років - у разі вчинення злочину середньої тяжкості;
- 4) п'ятнадцять років - у разі вчинення тяжкого злочину;
- 5) двадцять років - у разі вчинення особливо тяжкого злочину.

В усіх випадках перебіг строків давності починається з дня вчинення злочину (дії або бездіяльності). Для так званого продовжуваного злочину, що складається з кількох дій, таким днем вважається день вчинення останнього діяння, а для триваючого злочину - день його припинення (наприклад, день явки з повинною, день затримання органами влади). Кінцевим моментом спливу строку давності звільнення від кримінальної відповідальності вважається день набрання вироком законної сили.

Особа підлягає звільненню від кримінальної відповідальності й до дня винесення вироку суду, якщо строк давності за вчинений нею злочин сплив у день розгляду провадження в суді або в день затримання такої особи правоохоронними органами.

Перебіг давності переривається, якщо до закінчення зазначених у законі строків особа вчинила новий злочин середньої тяжкості, тяжкий або особливо тяжкий злочин. Обчислення давності в цьому разі починається з моменту вчинення нового злочину (ч. 3 ст. 49 КК).

Це означає, що частина строку давності, яка минула, втрачає своє значення. Строк давності починається заново, з моменту вчинення нового злочину і спливає самостійно, при цьому водночас і паралельно з моментом спливу давності за вчинення нового злочину, тобто строк давності за кожний з цих злочинів обчислюється самостійно з моменту вчинення нового злочину.

Спеціально-кримінологічні заходи запобігання злочинам, пов'язаним із сутенерством та втягненням особи в заняття проституцією

Білаш О.В., студент 4-К курсу ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Левченко Ю.О.

Спеціально-кримінологічне запобігання злочину, передбаченому ст. 149 КК України являє собою цілеспрямовану діяльність спеціальних суб'єктів щодо конкретних осіб (груп, частин населення), мета діяльності яких - дискредитувати злочинну поведінку.

Заходи спеціально-кримінологічного запобігання торгівлі людьми охоплюють здійснення профілактичного впливу на окремі соціальні групи, в яких можливе вчинення саме таких злочинних діянь. У цьому випадку спеціально-кримінологічне запобігання в сфері кримінального секс-бізнесу повинно розповсюджуватися на такі групи явищ:

- недоліки у моральних уявленнях і правовому вихованні певних антисоціальних груп;
- чинники, які носять стійкий характер і суттєво впливають на суспільну небезпечність сутенерства та втягнення особи в заняття проституцією, при чому вони характерні лише для певної групи осіб;
- недоліки в вихованні, складнощі у сфері сімейних відносин, руйнація загального позитивного уявлення про шлюб і сім'ю;
- недоліки і викривлення в суспільній моральності певних антисуспільно налаштованих груп;
- проституція як вид анти суспільної (девіантної) поведінки, що є фоновим явищем для багатьох злочинів, пов'язаних із суспільною моральністю.

Зважаючи на специфіку розглядуваного нами злочину, слід зазначити, що особливе місце в комплексі спеціально-кримінологічних заходів запобігання злочинам, пов'язаним із сутенерством та втягненням особи в заняття проституцією, займає морально-правове виховання. Саме воно покликане позитивно впливати на формування особистості, правильно спрямовувати її наміри, з метою подальшого усвідомлення нею аморальності, протизаконності подібної поведінки. Морально-правове виховання є частиною культурного виховання населення, а воно включає в себе цілий ряд заходів запобігання розповсюдженню розглядуваного злочину. Сюди можна віднести і пропаганду правових знань, всебічне роз'яснення законодавства, а особливо злочинів проти моральності, інформування населення про негативні сторони, наслідки